

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 17/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av resolution nr 66-2 om Internationella valutafondens fjortonde allmänna justering av medlemsandelarna och om valutafondens direktionsreform samt om statsgaranti för Finlands Bank

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2011 en proposition till riksdagen om godkännande av resolution nr 66-2 om Internationella valutafondens fjortonde allmänna justering av medlemsandelarna och om valutafondens direktionsreform samt om statsgaranti för Finlands Bank (RP 62/2011 rd) till finansutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- finansråd Asta Niskanen, finansministeriet
- seniorekonom Kaija-Leena Rikkonen, Finlands Bank.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner resolution nr 66—2 om Internationella valutafondens fjortonde allmänna justering av medlemsandelarna och om valutafondens direktionsreform. Enligt förslaget ska medlemsstaternas medlemsandelar fördubblas samtidigt som en del av rösträtten överförs till tillväxtekonomier och fattiga länder. Enligt förslaget ska samtliga direktionsledamöter i fortsättningen utses genom val.

Regeringen föreslår också att riksdagen ger sitt samtycke till en höjning av Finlands medlemsandel i Internationella valutafonden från 1 263,8 miljoner särskilda dragningsrätter till

2 410,6 miljoner särskilda dragningsrätter med medel från Finlands Bank samt sitt samtycke till att statsrådet utan krav på motsäkerhet får bevilja statsgaranti till ett belopp av 2 10,6 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) som säkerhet för eventuella förluster som användningen av Internationella valutafondens medlemsandel kan föranleda Finlands Bank. Slutligen innebär förslaget att de gamla åtagandena i anslutning till tidigare höjningar av medlemsandelarna upphävs. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2012 och avses bli behandlad i samband med den.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utifrån erhållen utredning anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker resolutionen och förordar samtycke från riksdagen till en höjning av Finlands medlemsandel med medel från Finlands Bank, till den statsgaranti som regeringen avser och till att de gamla åtagandena i anslutning till tidigare höjningar av medlemsandelarna upphävs.

Höjning av medlemsandelarna. I resolutionen ingår ett förslag om höjda medlemsandelar för medlemsstaterna (medlemskvoter) i Internationella valutafonden (IMF) och om reformering av fondens förvaltning. Höjningen kommer att innebära en fördubbling av medlemsandelarna och därmed får valutafonden en stärkt finansiell ställning och bättre funktionsförmåga. Samtidigt med höjningen överförs en kvotbaserad andel på sex procent av rösträtterna från de utvecklade industriländerna till tillväxtekonomier och länder under utveckling. Detta har motiverats med att industriländernas och utvecklingsländernas andelar av den globala ekonomin har förändrats.

Finlands medlemsandel ska enligt förslaget höjas från nuvarande 1 263,8 miljoner särskilda dragningsrätter till 2 410,6 miljoner särskilda dragningsrätter. På motsvarande sätt ökar då finska statens åtaganden beroende på när de görs från ca 1 416 miljoner euro till 2 701 miljoner euro.

Regeringen framhåller i propositionsmotiven att användningen av medlemsandelarna i valutafonden aldrig har orsakat förluster för medlemmarna. Dessutom anser Finlands Bank enligt uppgift att det är ytterst osannolikt att man skulle hamna i en situation där IMF måste likvideras så, att medlemsländerna skulle lida förluster av det. Detta beror framför allt på de villkor som ställs på valutafondens kreditgivning, inklusive kreditens storlek i förhållande till kvoten för respektive land.

Utskottet anser att medlemsandelarna behöver höjas och att höjningen är motiverad. Inter-

nationella valutafonden är en viktig ekonomisk aktör med särskild sakkunskap när det gäller internationella ekonomiska räddningsoperationer. Den fyller en unik funktion som hörnsten för det internationella penning- och valutasystemet och sista kreditgivare. Medlemsandelarna höjdes förra gången för tolv år sedan. Efter det har deras proportionella andel av den globala ekonomin krympt märkbart. Samtidigt har utvecklingsländernas ekonomier proportionellt sett ökat sin andel av världsekonomin. Dessutom har den globala finanskrisen inneburit betydligt större efterfrågan på kreditarrangemang under de senaste åren. Därför är det viktigt att stärka valutafondens finansiella ställning och funktionsförmåga och att på detta sätt stödja den allmänna stabiliteten i valuta- och finanssystemet.

Utskottet konstaterar att IMF har den bästa expertisen när det gäller att lösa skuld- och finanskriser. Därför fyller valutafonden också en viktig funktion när det gäller att finna lösningar på den europeiska finanskrisen. Det är således viktigt att fonden har ett så stort kapital att den också i fortsättningen kan delta i arbetet med att lösa eurokrisen.

Finansieringen av IMF bygger på medlemsandelarna, som avspeglar storleken på medlemslandets ekonomi i förhållande till världsekonomin. Den föreslagna höjningen ligger i linje med storleken på Finlands medlemsandel.

Dessutom betalar valutafonden ränta på Finlands reservposition i fonden. I samband med kvothöjningen rör det sig om 25 procent av hela höjningen. Räntan motsvarar den rörliga 3-månaders SDR-räntan (floating three-month SDR interest rate) och den intäktsförs kvartalvis. Resterande 75 procent deponerar IMF åter hos Finland Bank.

Utskottet anser att den föreslagna höjningen är motiverad och acceptabel för Finlands del.

Reformering av förvaltningen. Syftet med reformeringen är att ge tillväxtekonomier och fattiga länder möjligheter att påverka beslutsfattandet i valutafonden. Dessutom är det meningen att alla

direktionsmedlemmar i fortsättningen ska väljas genom val. För närvarande får de fem största länderna utse sina direktionsmedlemmar. Vidare är det meningen att direktionens sammansättning ska ändras också på det sättet att antalet direktionsmedlemmar som företräder industriländerna i Europa kommer att minska med två nästa gång val hålls.

Reformen innebär att Finlands röstkvot kommer att minska från 0,53 procent till 0,51 procent.

Utskottet anser att ändringarna är motiverade. De avspeglar omfördelningen av medlemsländerna relativa medlemsandelar och utvecklingsländernas växande roll. Förfarandet för val av direktionsmedlemmar blir nu mer demokratiskt och öppet. Det är viktigt att Finland deltar i arbetet inom IMF med det inflytande som vår medlemsstatus ger.

Statsgarantin. Finska staten är IMF-medlem, men det är Finlands Bank som sköter medlemskapsuppgifterna. Banken har också betalat medlemskvoten av sina egna reserver, och staten har inte haft några utgifter för den. Det är ändå staten som ansvarat för bankens eventuella förluster för användningen av kvoten och som beviljat statsgaranti med riksdagens samtycke. Garantin behövs eftersom Finlands Bank enligt lagen om Finlands Bank ska ha tillräckliga säkerheter för sin kreditgivning. Statsgarantin har beviljats utan motsäkerhet.

Det är meningen att samma förfarande ska tillämpas även på den föreslagna höjningen. Regeringen föreslår att de gamla åtagandena i anslutning till tidigare höjningar samtidigt ska upphävas.

Utskottet anser att förfarandet är ändamålsenligt och förordar det även i detta sammanhang. Dessutom poängterar utskottet att IMF:s fordringar är prioriterade framför eventuella andra borgenärs fordringar. Därför är det både enligt regeringen och enligt inkommen utredning högst osannolikt att staten ska behöva träda in.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner resolution nr 66—2 av den 15 december 2010 om Internationella valutafondens fjortonde allmänna översyn av medlemskovter och direktionsreform,

ger sitt samtycke till en höjning av Finlands medlemskvoter i Internationella valutafonden från 1 263,8 miljoner särskilda dragningsrätter till 2 410,6 miljoner särskilda dragningsrätter med medel från Finlands Bank,

ger sitt i 82 § 2 mom. i grundlagen avsedda samtycke till att statsrådet utan krav på motsäkerhet får bevilja statsgaranti till ett belopp av 2 410,6 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) som säkerhet för eventuella förluster som användningen av Internationella valutafondens medlemskvot kan föranleda Finlands Bank och

ger sitt samtycke till att de gamla åtagandena i anslutning till tidigare höjningar av medlemskvotrna upphävs.

FiUB 17/2011 rd — RP 62/2011 rd

Helsingfors den 29 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Leena Harkimo /saml
Pertti Hemmilä /saml
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /cent
Sampsa Kataja /saml
Esko Kiviranta /cent
Mika Lintilä /cent

Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd (delvis)
Matti Saarinen /sd
Sari Sarkomaa /saml
Kauko Tuupainen /saf
Kari Uotila /vänst
ers. Johanna Karimäki /gröna
Mats Nylund /sv.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.